

Ministry of Education and Science of Ukraine
Khmelnytskyi National University

Ukrainian-Polish Scientific Dialogues
International Scientific Conference

16 - 19 October 2019

Khmelnytskyi – Kamianets-Podilskyi

BBC 30

VIII Ukrainian-Polish Scientific Dialogues: Conference Proceedings. International Scientific Conference, 16-19 October 2019, Khmelnytskyi (Ukraine). – Khmelnytskyi National University, 2019. – 179 p.

Conference Proceedings are presented in the author's original version. Authors are responsible for materials and interpretation.

EDITORIAL BOARD:

Bilyi L. (Ukraine, Khmelnytskyi), **Bonek M.** (Poland, Gliwice), **Buratowski T.** (Poland, Krakow), **Burmistenkov O.** (Ukraine, Kyiv), **Chorny O.** (Ukraine, Kremenichuk), **Debinski A.** (Poland, Lublin), **Drapak H.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Dykha O.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Dzenis L.** (Poland, Bialystok), **Gonchar O.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Herhel M.** (Poland, Krakow), **Hryshchenko I.** (Ukraine, Kyiv), **Kalaczyński T.** (Poland, Bydgoszcz), **Karmalita A.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Katseiko P.** (Poland, Lublin), **Kazior Ya.** (Poland, Krakow), **Krotofil M.** (Poland, Torun), **Lenik K.** (Poland, Lublin), **Maiewski V.** (Poland, Bydgoszcz), **Matiukh S.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Matsko M.** (Poland, Bydgoszcz), **Matushevski M.** (Poland, Bydgoszcz), **Mazurkevich A.** (Poland, Bydgoszcz), **Miezhyk A.** (Poland, Gliwice), **Misiats V.** (Ukraine, Kyiv), **Musial Ya. Muślewski L.** (Poland, Bydgoszcz), (Poland, Bydgoszcz), **Oleksandrenko V.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Panasiuk I.** (Ukraine, Kyiv), **Radek N.** (Poland, Kielce), **Roshchak S.** (Poland, Torun), **Sadovyi B.** (Poland, Warsaw), **Shorobura I.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Skyba M.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Slomka T.** (Poland, Krakow), **Sniadkovskiy M.** (Poland, Lublin), **Sorokaty R.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Syniuk O.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Tomaszuk A.** (Poland, Bialystok), **Topoliński T.** (Poland, Bydgoszcz), **Trampchynski V.** (Poland, Kielce), **Tretyn A.** (Poland, Torun), **Voitsitska–Mihasiuk D.** (Poland, Lublin), **Voinarenko M.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Vozny Ya.** (Poland, Bydgoszcz), **Yokhna M.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Zashchepkina N.** (Ukraine, Kyiv), **Zduniak A.** (Poland, Poznan), **Zlotenko B.** (Ukraine, Kyiv), **Yashchuk I.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Zhurba I.** (Ukraine, Khmelnytskyi).

REVIEWERS:

Binytska K. (Ukraine, Khmelnytskyi), **Bojar P.** (Poland, Bydgoszcz), **Bromberek F.** (Poland, Bydgoszcz), **Charlak M.** (Poland, Lublin), **Gadomski A.** (Poland, Bydgoszcz), **Januszewski A.** (Poland, Bydgoszcz), **Horiashchenko S.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Landowski B.** (Poland, Bydgoszcz), **Maidan P.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Mroziński A.** (Poland, Bydgoszcz), **Paraska O.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Podlewska N.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Rybak R.** (Poland, Torun), **Smutko S.** (Ukraine, Khmelnytskyi), **Zaremba O.** (Ukraine, Khmelnytskyi).

Responsible Secretary: Romanets T., Maidan P.

Technical Secretariat: Lisevych S., Lukasiewicz M.

ISBN: 978-617-7600-61-8

© Copyright by Khmelnytskyi National University, 2019

Khmelnytskyi National University

Instytutaska Str., 11, 29016, Khmelnytskyi, Ukraine

Printed by PolyLux, Zarichanska Str 22/3, 29017, Khmelnytskyi, Ukraine, tel. 067-307-09-76

ЗМІСТ / CONTENT

СЕКЦІЯ 1 / SECTION 1

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

UKRAINE - EUROPEAN UNION: STATE, PROBLEMS AND PROSPECTS

ПРОБЛЕМИ ВИБОРУ МЕТОДОЛОГІЧНОГО АПАРАТУ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ОБУМОВЛЕНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЄЮ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЄЮ (Йохна М.А.)	12
УКРАЇНО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ НА ПОДІЛЬСЬКОМУ ПРИКОРДОННІ В 20-х рр. ХХ ст. (Олійник М.)	13
ЄВРОПЕЙСЬКІ ІДЕАЛИ ТА НАЦІОНАЛЬНО-ШЛЯХЕТСЬКІ ЦІННОСТІ, ЯК РУШІЇ ПОЛЬСЬКОГО ЛИСТОПАДАВОГО ПОВСТАННЯ 1830 – 1831 РОКІВ (Земський Ю.)	15
ТРАНСФОРМАЦІЯ УМОВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ (Яременко О.Ф.)	18
ЧИННИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИКИ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ (Васильківський Д.М., Матюх С.А.)	20
ARMIA UKRAIŃSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ W WALCE O NIEPODLEGŁOŚĆ W 1919 R. – SPOJRZENIE PO 100 LATACH (Maciej Krotofil)	22
СВЯТИЙ ЗИГМУНТ-ЩЕНСЬКИЙ – ПОЛЬСЬКИЙ АРХІЄПІСКОП НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ (Чорненький В., Чорненький С.)	23
АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ (Хрущ Н.)	24
РЕЙТИНГУВАННЯ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ПОКАЗНИКАМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ (Григорук П.)	26
ПОЛЬСЬКА МЕНШИНА НА ПОДІЛЛІ В РОЗРІЗІ ІСТОРІЇ (Буднецький О., Чорненький В.)	27
АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ ВЗАЄМИН НА ПОДІЛЛІ В КОНТЕКСТІ ПРАЦЬ ЮХИМА СІЦІНСЬКОГО НА ПРИКЛАДІ СТАРОВИННОГО НАДДНІСТРЯНСЬКОГО СЕЛА ВІЛЬХОВЕЦЬ (Климчук В.)	29
ЗБЕРЕЖЕННЯ МИСТЕЦЬКИХ ПАМ'ЯТОК НА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ (Одрехівський Р.)	32
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ (Галатир В.)	33
ПРОБЛЕМИ ТА ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ У СПІВПРАЦІ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ (Тюріна Н., Карвацка Н., Назарчук Т.)	35
АДАПТИВНЕ СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ (Сокирник І.)	37
ПОЛЬСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ РАДИ НА КАМ'ЯНЕЧИНІ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (Нестеренко В.А.)	39
ПОЛЬСЬКА ТА УКРАЇНСЬКА ЕЛІТИ В УМОВАХ ДРУГОГО ПОДІЛУ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ (Дячок В.)	41

СЕКЦІЯ 2 / SECTION 2

СУЧАСНА ТЕХНІКА І ТЕХНОЛОГІЇ

MODERN ENGINEERING AND TECHNOLOGY

LASER WELDING OF STEELS USED IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY (Radek N., Pietraszek J.)	45
AZOTEK GALU – RÓLPREWODNIK XXI WIEKU (Sadovyi B., Porowski S., Sitnik A.)	45
ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНОЇ МОДЕЛІ БАЗОВОЇ ОСНОВИ ДЛЯ ПРОЕКТУВАННЯ ДЕТАЛЕЙ ВЕРХУ ВЗУТТЯ (Солтик І.)	46
ОДЕРЖАННЯ НАНОАПОВНЕНИХ МІКРОВОЛОКНИСТИХ НЕТКАНИХ МАТЕРІАЛІВ (Іщенко О.В., Ляшок І.О., Будаш Ю.О.)	48
EXPERIMENTAL RESEARCH OF SPRING-BACK EFFECT DURING SEQUENTIAL FORMING WITH DIFFERENT INNER ANGLE, THICKNESS AND BENDING WIDTH OF BLANK (Kukhar V., Nahmibeda M., Radushev O., Markov O., Anishchenko O., Prysiazhnyi A.)	50
КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ФРИТЮРНИХ ОЛІЙ ВИБРАНИМИ ОПТИЧНИМИ МЕТОДАМИ АНАЛІЗУ (Защепкіна Н., Таранов В., Наконечний О.)	52
STUDY OF THE INFLUENCE OF TECHNOLOGY FOR THE PREPARATION OF WOOLEN FABRICS ON THE LIGHT FASTNESS OF COLOURS WITH ACID DYES (Semeshko O., Asauluk T., Saribyekova Yu.)	54
ПІДВИЩЕННЯ НАДІЙНОСТІ ТА ДОВГОВІЧНОСТІ РОБОТИ ЗУБЧАСТОГО РЕДУКТОРА (Рубанка М., Місяць В., Місяць О.)	55
ПРОГНОЗУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ (Григорук С.)	57
МАТЕМАТИЧНЕ ФОРМУЛЮВАННЯ ПЛОСКОЇ ЗАДАЧІ ДЛЯ МАТЕРІАЛІВ З СУТТЄВИМ ВПЛИВОМ ВНУТРІШНЬОГО ТЕРТЯ НА ЇХ ДЕФОРМУВАННЯ (Баррій О.)	58
ВИЗНАЧЕННЯ ДЕФОРМАЦІЇ ПІДНОСКІВ ЗАХИСНОГО ВЗУТТЯ (Бурмістенков О.П., Злотенко Б.М., Кулік Т.І.)	60
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГОЛОК В'ЯЗАЛЬНИХ МАШИН З ВІДГІНАМИ П'ЯТКИ (Плешко С.А., Ковальов Ю.А.)	62
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ СНУВАННЯ СКЛЯНИХ НИТОК (Кургасова О.П., Загора О.В., Рязанова О.Ю.)	63

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОКОЛЮВАННЯ МАТЕРІАЛІВ ВЕРХУ ВЗУТТЯ (Майдан П.С., Золотенко Е.О., Смутко С.В., Неймак В.С.)	65
МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОВЕРХНЕВОГО ШАРУ АЗОТОВАНОГО ТИТАНОВОГО СПЛАВУ (Машовець Н.С.)	67
ДО ПИТАННЯ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОЦЕСУ ТІПАННЯ ТРЕСТИ ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЮ (Налобіна О.О., Голотюк М.В., Бундза О.З., Маркова О.В.)	68
INNOVATIVE METHODS OF THE COMPLEX RESEARCH OF MATERIAL PROPERTIES (Paraska O., Radek N., Rak T.)	70
ВІДНОВЛЕННЯ НАПРАВЛЯЮЧИХ ВТУЛОК КЛАПАНІВ АВТО ЕЛЕКТРОЛІТИЧНИМ СПОСОБОМ (Дробот О., Підгайчук С., Яворська Н.)	71
ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ВОВНОМІСТКИХ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ З АНТИМІКРОБНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ОЕКО-ТЕХ® STANDART 100 (Сумська О.П., Фещук Ю.А., Каплунова А.В.)	73
СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИСТРОЮ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРИВЕДЕННЯ В ДІЮ РУЧНИХ ОСКОЛОЧНИХ ГРАНАТ ТА ІХ ПІДРИВНИКІВ (Ганзюк А.Л., Кравчук О.В., Кудінов О.О., Кравчук В.В.)	75
СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИСТРОЮ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРИВЕДЕННЯ В ДІЮ РЕАКТИВНИХ ГРАНОТОМЕТІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ НАДІЙНОГО СПРАЦЮВАННЯ (Ганзюк А.Л., Кравчук О.В., Кудінов О.О., Гордєєв А.І.)	77
ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ НА ПІДРИВНИХ МАЙДАНЧИКАХ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТНИХ ЕКСПЕРИМЕНТІВ (Ганзюк А.Л., Кравчук О.В., Кудінов О.О., Кравчук В.В.)	79
СТВОРЕННЯ ПРИСТРОЮ ДЛЯ МАГНІТНО-ПОРОШКОВОЇ ДЕФЕКТОСКОПІЇ НОМЕРНИХ ЗНАКІВ ВУЗЛІВ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ (Ганзюк А.Л., Кравчук О.В., Сич Є.В., Нарольський О.А.)	81
ВИКОРИСТАННЯ БАГАТОФАЗНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВІБРАЦІЙНІЙ МАШИНІ ДЛЯ ОЧИСТКИ ТА МИЙКИ ЗАБРУДНЕНЬ ДЕТАЛЕЙ МАШИН (Старий А.Р., Гордєєв А.І., Урбанюк Є.А.)	83
ОБГРУНТУВАННЯ ДИНАМІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ РОБОЧОГО ОРГАНУ ВІБРАЦІЙНОЇ МАШИНИ ДЛЯ ЗНЕЗАРАЖУВАННЯ ТА ЗМІНИ ВЛАСТИВОСТЕЙ ВОДИ (Костюк Н.О., Гордєєв А.І.)	85
АНАЛІЗ КОНСТРУКЦІЙ ПРИСТРОЇВ ТА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ НАНЕСЕННЯ МАСЛОУТРИМУЮЧИХ ЕЛЕМЕНТІВ (Гордєєв О.А., Торопов Є.Є., Остроушко О.Ю.)	87
ОСОБЛИВОСТІ КОНСТРУКЦІЇ ПІДШИПНИКІВ КОВЗАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ НАДІЙНОСТІ ІХ РОБОТИ (Гордєєв О.А., Торопов Є.Є., Остроушко О.Ю.)	89
ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕОСПОСТЕРЕЖЕННЯ У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ ТА СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗИ (Ганзюк А.Л., Кравчук О.В., Кравчук В.В., Шелестюк О.П.)	91
ДОСЛІДЖЕННЯ РОБОТИ СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ ПРОДУКТИВНІСТЮ ТА РІЛЧАСТОГО ЖИВИЛЬНИКА БЕЗПЕРЕРВНОЇ ДІЇ (Бурмістенков О.П., Стаценко В.В.)	92
УСТАНОВКА ДЛЯ ПЕРЕРОБКИ ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ З ВИКОРИСТАННЯМ 3D-ДРУКУ (Зозуля П.Ф., Скиба М.Є., Поліщук О.С., Поліщук А.О.)	94
ПІДВИЩЕННЯ ДОВГОВІЧНОСТІ ДЕТАЛЕЙ МАШИН З НЕПОВНИМИ СФЕРИЧНИМИ ПОВЕРХНЯМИ ФРИКЦІЙНО-МЕХАНІЧНИМ СПОСОБОМ (Костюк М., Косіюк М.)	95
ПЕРЕТВОРЮВАЧ РУХУ НА ОСНОВІ СФЕРИЧНОГО КРИВОШИПНО-ПОВЗУННОГО МЕХАНІЗМУ (Косіюк М., Кравчук В.)	97
ПРОГНОЗУВАННЯ КОНТАКТНОЇ ЖОРСТКОСТІ ПЛОСКИХ СТИКІВ ПОВЕРХОНЬ (Медведчук Н.К., Медведчук В.Ю.)	99
ВИКОРИСТАННЯ СКОМБІНОВАНИХ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОРГАНІВ ДИХАННЯ (Романішина О., Коротич О.)	100
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ MICROSOFT ПРИ РОЗРОБЦІ ІНЖЕНЕРНОГО І НАВЧАЛЬНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ІНТЕГРАЦІЯ З SOLIDWORKS (Скрипник Т.К., Медведчук В.Ю.)	102
ОЦІНКА ТОЧНОСТІ МЕТОДУ РОЗРАХУНКУ СЕРЕДНЬОЇ ВИСОТИ ЗАЗОРУ КОНТАКТУ БЕЗЗМАЩУВАЛЬНИХ ЦИЛІНДРО-ПОРШНЕВИХ УЩІЛЬНЕНЬ МАШИН (Тимошук О.Г.)	103
INVESTIGATION OF RECUPERATOR EFFICIENCY USING IN RESIDENTIAL PREMISES (Pavlenko V., Volianyk O.)	105
THE INFLUENCE OF ACRYLIC POLYMER COATINGS ON THE MECHANICAL PROPERTIES OF COTTON FABRIC (Asauliyuk T. S., Semeshko O. Ya., Saribyckova Yu. G., Skalozubova N. S.)	107
ІНЖЕНЕРНИЙ МЕТОД РОЗРАХУНКУ ЗНОШУВАННЯ ЦИЛІНДРИЧНОГО ПІДШИПНИКА КОВЗАННЯ (Диха О., Бабак О., Маковкін О., Дитинюк В.)	108
ПІДВИЩЕННЯ ДОВГОВІЧНОСТІ СФЕРИЧНИХ ШАРНІРІВ КОВЗАННЯ ПОВЕРХНЕВО- ПЛАСТИЧНИМ ДЕФОРМУВАННЯМ (Костюк С.А., Косіюк М.М.)	109
ТЕХНОЛОГІЯ ЗБИРАННЯ КОНОПЛІ ТА ПРИСТРІЙ ДЛЯ ЇЇ ЗДІЙСНЕННЯ (Налобіна О., Герасимчук О., Пуць В., Лобанов В., Мельник П.)	111

ОПТИМІЗАЦІЙНИЙ КІНЕМАТИЧНИЙ СИНТЕЗ ВАЖЛИВИХ МЕХАНІЗМІВ ІЗ ПЕРІОДИЧНОЮ ПОДВІЙНОЮ ЗУПИНКОЮ (Харжевський В.О., Марченко М.В., Носко П.Л.)	113
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПРОКОЛІВ ГОЛКОЮ ТА ПЕРФОРАЦІЇ МАТЕРІАЛІВ ВЕРХУ ВЗУТТЯ НА РІВЕНЬ КОМФОРТНОСТІ (Михайловська О., Домбровський А., Лобанова Г.)	115
ОСНОВНІ ПРОЦЕСИ УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО БАЗИСУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ (Міхалевський В., Міхалевська Г.)	116
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ (Федорченко О.В., Загора О.В., Защепкіна Н.М.)	118
ЕЛЕКТРОННІ ЛІЧИЛЬНИКИ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ (Залізецький А., Мельник В., Коротич О.)	120

СЕКЦІЯ 3 / SECTION 3

НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ І СУЧАСНА ЕНЕРГЕТИКА ENVIRONMENT AND MODERN ENERGY

SYSTEM ENERGETYKI ODNAWIALNEJ POLITECHNIKI WIAŁOSTOCKIEJ (Tomaszuk A.)	123
SYSTEM ROBOTÓW DO MONITOROWANIA I DIAGNOSTYKI SYSTEMÓW ENERGETYCZNYCH (Giergiel M., Buratowski T.)	123
РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА У ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ: СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ (Міронова Н., Білецька Г.)	124
ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГІДРОЕНЕРГЕТИКИ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ (Єфремова О., Біла С.)	126
DIAGNOSTICS OF THE STRATEGIC POTENTIAL FOR THE CREATION OF ROOF SOLAR POWER PLANTS IN THE FORMAT OF ENERGY EFFICIENCY AND ECONOMIC STABILITY (Voynarenko M., Skorobogata L. V.)	128
КЛАСТЕРНІ ІНІЦІАТИВИ ФОРМУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ (Миклюк О., Залізецький А.)	130
ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧА СИСТЕМА СПОЖИВАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ДЛЯ ЧАСТОТНО-ІМПУЛЬСНИХ ПРИВОДІВ (Синюк О., Горященко С., Тимошук О.)	132
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИЙ ВИМІРЮВАЧ ПОШКОДЖЕНЬ В ЛІНІЯХ БАГАТОЧАСТОТНИМ ФАЗОВИМ МЕТОДОМ (Горященко С., Горященко К., Любчик В.)	134
ОСОБЛИВОСТІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ (Хмельницький Ю.)	136
ЗНАЧЕННЯ РЕСУРСОЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ (Чистякова Л.)	138

СЕКЦІЯ 4 / SECTION 4

РОЗВИТОК ОСВІТИ DEVELOPMENT OF EDUCATION

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ПРОЕКТИ КАФЕДРИ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ЯК СКЛАДНИК РОЗВИТКУ ПОЛОНІСТИКИ У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (Подлевська Н.)	140
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ І ЕТАПИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ (Романішина О., Коротич О.)	142
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ (Красильникова Г., Красильников С.)	143
ГРАДАЦІЯ SOFT SKILLS ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ РОЗРОБНИКА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (Длугунович Н.)	145
КОМПЛЕКСНА ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ В ГАЛУЗІ АВТОМАТИЗАЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ЛАБОРАТОРНОГО СТЕНДА (Трипутень М., Кузнецова Е., Кузнецов В., Трипутень М., Кузнецова А.)	147
ЗАСТОСУВАННЯ ПРИКЛАДНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ КОМПАНІЇ «NATIONAL INSTRUMENTS» В ЛАБОРАТОРІЯХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ (Пундик С., Поліщук О., Скиба М., Кармаліта А.)	149
ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕВАГИ МОВИ ПРОГРАМУВАННЯ PHP 7 (Кравчук О., Синюк О., Кравчук А.)	150
ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ ТА ТРУДНОЩІ ПРИ НАВЧАННІ ІНШОМОВНОГО АУДІЮВАННЯ (Харжевська О., Олександренко К., Пілішек С., Рудоман О., Якимчук Ю.)	151
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ (Варгата О., Кулешова О., Міхеєва Л.)	153
ДІЯЛЬНІСТЬ МИКОЛИ ВІКЕНТІЙОВИЧА СІКОРИ В СИСТЕМІ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПРОСКУРОВА НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ (Стрельбицька Н.)	155

СЕКЦІЯ 5 / SECTION 5

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ACTUAL PROBLEMS OF ECONOMICS AND MANAGEMENT

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ ПОГЛИБЛЕННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ (Нижник В., Зуб М.)	158
AKTUALIZACJA DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ POLSKICH I UKRAIŃSKICH FIRM W ZAKRESIE ISTNIENIA INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ (Tadeusz Trocikowski)	161

VIII Українсько-Польські Наукові Діалоги VIII Ukrainian-Polish Scientific Dialogues

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА (Бердичевський А., Мельничук К.)	163
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ – ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА (Битий А.)	165
INTEGRACJA BIZNESU JAKO KIERUNEK ROZWOJU ICH POTENCJAŁU I ZAPOTRZEBOWANIA NA GLOBALIZACJĘ (Gonchar O., Gvozdetska I.)	167
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА (Слободян Т.)	169
OCENA POTENCJAŁU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W OPARCIU O INNOWACJĘ (Khachatryan V.)	171
РОЛЬ КЛАСТЕРІВ У ФОРМУВАННІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ (Богатчик Л.)	173
ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ (Белякова Н.)	175
ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОНОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ (Свістунов О.)	176
ОБЛІКОВІ СИСТЕМИ В ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗА УМОВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ (Джулій Л. Ємчук Л.)	177

єю на 100%. Проти поляків відновились репресивні дії, що супроводжувались постійними соціальними чистками національних рад. Під тиском вже на початку 1930 р. було колективізовано більшість селянських господарств Янчинець, Нової Гути, Остої Послабилась увага до проведення культурно-освітньої роботи серед національних меншин.

Згортанню політики «коренізації» сприяла адміністративно-територіальна реформа 1930 р. Округи ліквідовувались, припинили діяльність окружні польські бюро, а нових органів для роботи з поляками створено не було. Відносно альтернативні попередні вибори у 30-ті рр. перетворились у формальність, оскільки змушені було «голосувати» лише за партійних кандидатів.

У січні 1934 р. бюро Вінницького обкому КП (б)У констатувало, що в Кам'янецькому, Летичівському, Славутському та деяких інших районах області робота серед польської спільноти зовсім не ведеться. Справочинство у більшості польських рад було переведено на українську чи російську мови.

23 листопада 1934 р. постановою Вінницького обкому партії 18 польських рад було перетворено в українські. У листопаді 1935 р. постановою Вінницького обкому КП(б)У було реорганізовано ще 39 польських сільрад. І серед них більшість польських рад Кам'яниччини. Від райвиконкомів вимагалось очистити склад рад від «класово-ворожих» елементів. Так, у Янчинецькій та Гуто-Яцьковецькій радах з роботи звільнили їх секретарів та членів. Наступного року почались масові репресії проти поляків Поділля, особливо прикордонних його районів. Тисячі людей було депортовано до Казахстану, або репресовано у справі «Польської організації військової». Остаточо польські національні ради в Україні було ліквідовано постановою Політбюро ЦК КП(б)У від 16 лютого 1938 р. «Про реорганізацію національних районів та сільрад в звичайні райони та сільради».

ДЯЧОК В.¹

¹*Хмельницький національний університет, Україна*

ПОЛЬСЬКА ТА УКРАЇНСЬКА ЕЛІТИ В УМОВАХ ДРУГОГО ПОДІЛУ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ

Polish and Ukrainian elite under the second partition of Poland

В кінці XVIII століття Річ Посполита була однією з найбільших держав у Європі. Поділи Речі Посполитої у 1772, 1793 і 1795 роках були і залишаються однією з найболючіших проблем не лише польсько-литовсько-української, але й європейської історії. Згадані події спричинили низку трагічних наслідків, зокрема польські повстання 1830 - 1831 і 1863 - 1864 років, невдалі спроби Російської адміністрації інкорпорувати Польшу до складу Російської імперії, двозначність декларацій Лютневої революції 1917 року з польського питання, подальше протистояння з Другою Річчю Посполитою та участь в її знищенні в 1939 році тощо.

У другій половині XVIII ст. в Європі відбувається серія політичних, змін, що мали значний вплив на тогочасне суспільство. Завдяки вольностям шляхти та цілеспрямованій

політиці сусідніх держав Річ Посполита перетворилася на маріонеткову державу Російської імперії. Мали місце постійні перебування російських військових частин на території Київщини, Брацлавщини і Поділля, відбувалися регулярні втручання у внутрішнє життя Речі Посполитої як з боку Росії, так і Австрії та Прусії. У кінці XVIII ст. ситуація кардинально змінюється. Пруссія висунула територіальні претензії, підтримані Австрією та Росією. У цих умовах шляхта правобережних воєводств опинилася у складній ситуації вибору: зі зброєю в руках виступити проти агресорів й загинути у боротьбі чи змиритися зі становищем, що склалося.

Внаслідок Другого поділу Речі Посполитої у 1793 р. Правобережна Україна відійшла до складу Російської імперії. Російська політика зіштовхнулася з проблемою, яка існувала й на Лівобережній Україні, Смоленщині, Балтії: «як приєднати до Російської імперії регіони із самостійною станovo-корпоративною організацією, своїм правовим укладом і політичною традицією?». Вирішальним завданням було порозумітися з місцевими елітами. Відносно шляхти здійснити це було досить складно, оскільки державна традиція Речі Посполитої гарантувала їй участь в активному політичному житті країни. У складі ж Російської імперії основній масі шляхти відводилась роль соціальної, економічної й культурної верстви. Разом із тим та частина регіональної еліти, що бажала співробітничати з Російською імперією, заохочувалась морально і матеріально, зокрема, шляхом зрівняння її з соціальним статусом російського дворянства.

Після приєднання Правобережної України у 1793 р. до Російської імперії перед місцевою шляхтою постало питання вибору, пов'язаного з втратою незалежності Речі Посполитої. Розуміючи, що реальним володарем краю є місцева шляхта, Катерина II ще 8 грудня 1792 р. своїм указом зобов'язала головнокомандувача російської армії, генерала М.Кречетникова усіма можливими способами: грішми, обіцянками чинів і маєтків, – переконати місцеву польську адміністрацію принести присягу на вірність Російській імперії. Тому не дивним є приклад генерал-поручика, червоноградського хорунжого А.Злотницького, якому Торговицька конфедерація наказала створити гусарську бригаду. Призначений комендантом Кам'янця, А.Злотницький прибув у місто 18 квітня 1793 р., а вже 2 травня того ж року здав фортецю російському генералу Дерфельдену. Як відомо, за готовність служити Російській імперії та після присяги на вірність Катерині II Злотницького було залишено на займаній посаді. У липні того ж року А.Злотницький отримав чин генерал-поручика російської армії. Згодом, передавши командування гарнізоном бригадиру Новікову, відправився у Санкт-Петербург, де під час аудієнції в Катерини II домігся призначення йому пожиттєвої пенсії у 3 тис. карбованців з прибутків Брацлавської губернії. Згодом син Катерини II, імператор Павло I відзначив А.Злотницького орденом Олександра Невського та надав йому великий Радомишльський маєток.

Під час вступу на територію Речі Посполитої російських військ значна частина шляхтичів втекла за межі краю. Ті ж, що залишалися, скаржилися владі, що селяни готові піднятися на повстання. Як зазначає в деяких своїх працях сучасний український історик В.Брославський, за повідомленнями коменданта Кам'янецької фортеці Орловського, у краї

неможливо було знайти жодного місцевого поміщика. Ліквідувавши незалежність Речі Посполитої, російський уряд, як слушно відзначає австрійський вчений-історик А. Каппелер, змушений звернутися до досвіду польської шляхти і на регіональному рівні включити її в систему місцевих органів влади. Шляхті було надано більшість посад у губернських і повітових органах влади. З метою здобуття прихильності польських аристократів Поділля на місцеву шляхту поширено «Жалувану грамоту дворянству» від 21 квітня 1785 р., за якою російський уряд залишив за нею її нерухомість та селян-кріпаків. Від колись могутньої Речі Посполитої внаслідок Другого поділу 1793 р. залишився, за висловом А.Каппелера, лише «обрубок держави, залежний від Росії». Лише частина шляхти, не бажаючи миритися з втратою незалежності Речі Посполитої, взяла участь у повстанні 1794 р. під проводом Т. Костюшка.

У 1795 р., в результаті переговорів між Росією, Австрією та Пруссією, Річ Посполита як держава була ліквідована, а її територія розділена між «союзниками». З цього приводу І. Франко писав, що шляхта при поділі Польщі не тільки не потерпіла, але навіть виграла, бо могла у своїх стосунках із селянством опертися на сильну російську адміністрацію, якої не було в старій Польщі. Отримавши від російської влади нові чини, звання, землю, кріпаків, більшість шляхти не бажала ризикувати своїм майном і зайняли вичікувальну позицію. Російський уряд застосовував на приєднаній території тактику «батога і пряника»: винагороджував вірну шляхту, але й карав бунтівників. Зокрема, у листах та розпорядженнях генерал-губернатору Т.Тутолміну імператриця наказувала накладати на маєтки осіб, запідозрених у повстанні, секвестр, який обмежував право користування майном та прибутками з нього. Усі прибутки із секвестрованих маєтків скеровувалися у губернське казначейство.

Деякі дослідники відзначають своєрідне ставлення російського імперського уряду до шляхти колишньої Речі Посполитої. Тим, хто, принаймні, ззовні не виказував свого незадоволення приєднанням до Російської імперії або добровільно склав зброю, гарантували недоторканість приватних володінь. Та частина шляхти, яка брала активну участь у повстаннях проти російської влади, зазнавала карально-конфіскаційних заходів російського самодержавства. Однією з умов для володіння шляхтичем земельною власністю, а тим більше кріпаками, було отримання статусу російського дворянина.

Важливим виявом лояльності до російської влади стала обов'язкова присяга на вірнопідданство. В фондах Державного архіву Житомирської області нами виявлено надзвичайно цінну справу, в якій йдеться про процес присягання на вірність російській імператриці Катерині II шляхти Правобережної України (Брацлавського, Волинського, Київського, Подільського та частини Гродненського воєводства) у 1793 році. Справа містить поіменні списки осіб (шляхта, римо-католицьке та греко-католицьке духовенство), які прийняли присягу на вірнопідданство, із зазначенням їх титулів (посад), назви поселень, де відбувалася присяга, та прізвища російських офіцерів, в присутності яких вона відбувалася. Дане джерело дозволяє встановити осіб, їх чисельність по кожному воєводству, повіту та кожному поселенню, які були визначені для присяги особисто Катериною II.

Як відомо, якщо для Російської імперії такі поняття як «дворянин» та «поміщик» (власник помістя) були неподільні, то за часів Речі Посполитої шляхтич не завжди був влас-

ником землі та кріпаків. Більшість з них отримували свої маєтки за службу Речі Посполитій, що неодноразово воювала проти Московського царства, а пізніше Російської імперії. Для прискорення приєднання нових територій та наведення порядку Катерина II прагнула позбутися на Правобережжі якомога більшої кількості «неблагонадійних елементів».

Одним із засобів боротьби з неблагонадійними представниками шляхти була конфіскація маєтків у тих осіб, які зі зброєю в руках відстоювали цілісність та незалежність Речі Посполитої. Паралельно з конфіскацією маєтків, йшов процес роздачі значних земельних володінь російським дворянам. Разом із тим Катерина II щедро винагородила російських можновладців, які брали участь у придушенні повстання Т.Костюшка в 1794 р. Конфіскацією та наданням земельних володінь російському дворянству уряд намагався послабити позиції польської шляхти на Правобережжі і тим самим не допустити до нових повстань. Упродовж всього досліджуваного періоду російський уряд неодноразово наголошував місцевим адміністраціям саме на цьому аспекті їх діяльності. Не бажаючи втрачати маєтки, більшість власників підкорилася новій владі, що, як імператорську милість, дарувала їм те, що було відібрано насильно і чим вони раніше володіли спадково.

Зокрема, у мемуарах Адама Чорторийського є спогади про те, що їх родинні маєтки на Поділлі та Волині були секвестровані, і лише завдяки особистим зв'язкам з представниками російського двору, їх особистого приїзду у травні 1795 року до Петербургу, присяги на вірність та після аудієнції з Катериною II певну частину родових землеволодінь їм було повернуто.

Аналізуючи поділи Речі Посполитої сусідніми державами, є всі підстави визнати, що Правобережна Україна й, зокрема, Поділля, були не «приєднані», а окуповані Російською імперією. Також доводиться констатувати, що наприкінці XVIII ст. більшість польської та української шляхти Поділля в умовах, пов'язаних з поділом Речі Посполитої і входженням регіону до складу Російської імперії, не бажаючи ризикувати своїм матеріальним добробутом та становищем, змирилася з новими реаліями й визнала російську владу.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Тези наукових праць

міжнародної наукової конференції

VIII Українсько-Польські наукові Діалоги

16 – 19 жовтня 2019 року

Відповідальний за випуск:

Романець Т.

Майдан П.

Підписано до друку 19.09.2019

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.

Умов. друк. арк. 15,8. Обл. вид. арк. 15,8

Наклад 100 прим.

Надруковано у вид. «PolyLux»

29000 м. Хмельницький, вул. Зарічанська 22/3

тел. 067 307 09 76